

Det var da den pensionerede lærer Paulo Gandra, som bor i Sverige, men har rødder i Portugal, en dag sad på Facebook, at det dukkede op: et billede fra en skole i Portugal.

Billedet viser en plakat, som er sat op på skolen, hvor der står fem punkter om forældrenes ansvar for deres børns indsats – og Paulo syntes, at opfordringen var så god, at han bestemte sig for at oversætte teksten til svensk.

Derefter offentliggjorde han den på sin egen [Facebook-side](#).

“Til forældrene!

- *Vi minder alle forældre om, at det er hjemme, man lærer sit barn de magiske ord: goddag, venligst, værsgod, undskyld mig og tak.*
- *Det er også hjemme, man lærer dem at være hæderlige, ikke lyve, komme til tiden, være flittige, være solidariske og respektere sine venner, de ældre og alle lærere.*
- *Hjemme lærer man også at være renlig, ikke tale med mad i munden og ikke smide affald på gulvet eller i naturen.*
- *Det er også hjemme, man lærer at være organiseret, passe godt på sine egendele og ikke røre andres.*
- ***Her i skolen lærer vi dem dansk, matematik, historie, geografi, fysik, naturvidenskab, engelsk og idræt. Vi forstærker kun den opdragelse, barnet får hjemme af sine forældre!”***

”Sletten”

200 børn og 24 voksne. Børnene var fra 0. klasse til og med 9. klasse. De voksne var lærere, pædagoger, skoleleder, forældre med køkkentjans, serviceleder, viceleder og en, der engang var lærer på Uhre Friskole, men en gang lærer altid lærer.

Det eneste mål for turen var egentlig, at vi skulle have det rart sammen på kryds og tværs af alder. Alder – ja lige fra 6 år til 65 år.

Var der ingen delmål? Var det slet ikke målstyret? Hvad med faglige mål og fællesmål? Hvad med evaluering, hvordan vil I gøre det?

Svaret får i sidst i oplægget.

”Årh.. Kent, jeg var lige ved at blive rendt ned af et rådyr. Hvis jeg var her, så var rådyret der! Det var **mega** vildt.”

En lille dreng og en lille pige står i kø ved buffetbordet. De står med hinanden i hånden – ligesom til morgensangsække. Det er trygt og godt.

Når vi spiser, er vi delt op i familier. I hver familie er der 16 elever, blandet fra 0. til 9. klasse.

”Vores hold lavede en slynge af rafter og snor – en katapult, der kunne smide æbler helt ud på næsten 25 meter. Der var en, der greb æblet to gange. Han er sej”.

Solen skinner, det regner også, og det har sneet og haglet. Flaget er hejst og Julsø ligger smukt i baggrunden.

”Vi legede røvere og indianere i skoven, og Peter slog sit ben”.

”Det her smykke har jeg selv lavet. Der er en lille fejl her.....Og så bagte vi pandekager over bål”.

”Vi sov i et telt, der var spændt ud oppe mellem træerne. Det frøs 5 grader og der var is på teltet, da vi stod op. To af pigerne frøs så meget, at de sov resten af natten på et toilet”.

”Nu skal I nok ikke klatre højere op i træet.....” Det var mig, skolelederen, der her kom forbi. Man bliver jo lidt sart med alderen.

”Hallo... jeg står lige her, kan du ik’ komme og finde mig”.

”Jeg snittede i en gren med en dolk og kun lidt i fingeren”.

Pludselig var to små elever i gang med en leg, der gik ud på at løbe stærkest rundt om huset med sin kuffert på hjul hængende efter sig. Hvor kom den ide så lige fra?

”Man kan spise nye bøgeblade og anemoneblomster. Der er vist også noget, der hedder skovsyre.....der heller ik’ er ret giftig”.

Værdien af en lejrskole kan ikke udelukkende gøres op i et forsimplet regnestykke om tid og penge.

Lejrskoler burde prioriteres meget højere, som en del af skolens vigtigste mål:

Eleverne skal blive så dygtige, som de kan. Lejrskoler er også en måde at blive dygtig på. En god og livsbekræftende måde.

Det er nemlig i høj grad på lejrskoler, at dannelse og uddannelse går hånd i hånd.

Gode sociale relationer er fundamentet for indlæring, og det styrkes i høj grad på lejrskoler, hvor eleverne også får fingrene i mulden: Når de oplever det

omkringliggende samfund og den smukke natur (rådyr, bøgeskoven og Julsø), når

kultur og historie bliver virkelig (FDF og Himmelbjerget), når læring foregår i

naturen (rafter og bål og snobrød og sove i telt i frostgrader), når de får egne og

fælles oplevelser, når de relaterer deres læring til den virkelighed, som de står i - med vejledning fra dygtige lærere og .....uden forældre.

En lejrskole er fuld af liv, oplevelser, måske enkelte knubs og nye venskaber. Når eleverne er på lejr, væk fra de kendte rammer og rutiner, er der mulighed for at udfordre, udforske og sætte spørgsmålstejn ved bestående tanker og det vante.

Med ”mild risiko” og ”passende forstyrrelse”, danner og uddanner vi kompetente og livsduelige børn og unge mennesker - Individier, som er elskværdige og med en indre robusthed, der gør, at de kan tackle modgang, kriser, stress eller tvivl. At de kan tackle selve livet – også livet udenfor skolen - er det ikke netop det, vi gerne vil opnå?

Børn og unge, der ikke får lov til at prøve kræfter med hverdagens mange gøremål og indbyggede modstand efterlades usikre, ængstelige og flagrende i vinden, når de skal stå på egne ben.

Hverdagens gøremål? Selvfølgelig brokker børn sig og selvfølgelig koster det blod, sved og tårer. Ellers var der jo noget galt med dem.

Men de klarer det, og oftest klarer de det, fordi de SKAL. Belønningen er stoltheden over at mestre. Det giver vinger og mod på mere.

Klæder vi vores børn og unge godt nok på til at kunne selv???

Bibringer vi dem nok erfaring til at stå på egne ben og håndtere pres og helt almindelige menneskelige og eksistentielle udfordringer?

Magter vi ikke det, giver resultatet sig selv.

Når de så står i uvante situationer - tilværelsens naturlige, indbyggede modstand - der kræver viljestyrke og vedholdenhed, så reagerer de med grundlæggende usikkerhed, unødige bekymring, ængstelse, bliver særlig sensitive og angste.

Det er bekymrende, at angst hos børn og unge er ved at blive lige så almindeligt forekommende som stress og depression hos voksne.

Når man møder modstand, møder man også muligheden for at udvikle sig, vokse og blive stærkere og mere bekendt med, hvem man selv er, hvad man kan og hvilke begrænsninger man har.

Børn vælger ikke selv modstanden og udfordringerne – de er jo kloge nok. Den daglige mængde modstand skal komme fra os voksne. På det personlige plan fra især forældrene og på det faglige plan især fra lærerne.

Vi skal som betydningsfulde voksne være tydelige, give børnene kærlige udfordringer og vise ståltsat vilje i vurderingen af, hvad der er bedst for vore børn. Det tjener dem bedst på den lange bane. Så de ikke står tilbage med gennemhullet selvværd og ondt maven, hver gang, der skal præsteres.

Tilbage til spørgsmålet fra indledningen:

Var der ingen delmål? Var det slet ikke målstyret? Hvad med faglige mål og fællesmål? Hvad med evaluering, hvordan vil I gøre det?

Næh.. der var egentlig ikke andet mål med turen end at have det rart sammen på tværs af alder.

Vi vil aldrig glemme denne tur og evalueringen?... Tjah, når børn og voksne har det godt sammen, får de et specielt lys et sted i øjnene. Netop det lys, der ikke kan sættes på formel.

Mod og mandshjerte viste 6. klasse, da de opførte ”Tilbage til Facebook, Clara”. Et tidsaktuelt stykke, netop i en tid, hvor Facebook som socialt medie er til debat world wide.

Det samme skete, da hele skolen arbejdede med på at lave en ”Energimesse” hos tømrerfirmaet Arne Danielsen A/S. Indskoling stod for udsmykning. 4.-6. klasse lavede aktiviteter for børn. Overbygning havde arbejdet med energibesparelser i hjemmet og viste modeller og fortalte om deres arbejde med emnet.

Erik Ellehammer gav efterfølgende kage til alle som tak for en imponerende indsats.

Mon ikke også 5. klasses arbejde med Danmarksindsamlingen har været med til at gøre dem robuste – mon ikke de nu i højere grad: tør ville, tør vove og tør vælge. Kærlig modstand og udfordringer mødte vore elever også i forbindelse med Idrættens døgn, midt i oktober. Mon ikke nogle ”ramte muren”. Alle overlevede, med endnu mere mod på livet.

Fribørnehaven Uhrskoven. En vitaminindsprøjtning. Ned røg Asgers hus. Nyt varmesystem. Møbler ud – møbler ind. Åbne med festivitas den 1. maj. Lave pædagogiske lærerplaner. Og det går rigtig godt. Vi kan bryste os af en kæmpe forældretilfredshed i Uhrskoven.

Jeg har været inviteret til NordeaFonden to gange det sidste år. Inviteret som skoleleder fra Uhre Friskole til, sammen med vel 50 andre udvalgte til at drøfte temaet ”Kreativ Barndom”. Et bud på, hvordan NordeaFonden skal udmønte sine mange millioner. Det er med en vis stolthed, at jeg konstaterer, at Uhre Friskole er interessant at invitere i denne sammenhæng.

Uhre Friskoles Venner.

I vil bare ind under huden på skolen og I er nu også blevet sande ”venner” for børnehaven. Hvor er det godt I er her. Tak for alle de ting, I gør for os☺

Tak for musikarrangementet, hvor I havde hyret tre musikere fra Ikast-Brande musikskole til at give alle vore elever en musikalsk oplevelse.

WoW.... For en oplevelse.

Hobby og Fritid blev en kæmpe succes. Tillykke med at have genoplivet dette arrangement.

Tak til bestyrelsen og tilsynsførende for et godt samarbejde i dette år. Tusind tak til jer for jeres indsats.

En særlig tak til Peter og Susanta for jeres arbejde i bestyrelsen.

Tak for samarbejdet Jannie. Du er en rigtig stor støtte for personalet i almindelighed og for mig i særdeleshed. Daglig ledelse af fribørnehaven Uhrskoven, sammen med en hel masse andet, er lagt trygt og godt i dine hænder Du er en rigtig god sparingspartner for mig.

Tak til alle øvrige medarbejdere. I har i år påtaget jer opgaver ud over det sædvanlige og været supergode kolleger for hinanden.

Vores sekretær, Jytte og vores IT-ansvarlige, Doris går begge på pension.

Bestyrelsen arbejder netop nu med ansættelse af ny sekretær, og vi er ved at finde en god løsning på IT-området.

Bente har valgt at gå på efterløn og det samme har Else.

Asger skal videre med rygsækken, når han, her til sommerferien giver 6. klasse videre til overbygningen.

Grethe er tidsbegrænset ansat frem til sommerferien.

Marianne vender tilbage fra barsel, og vi er glade for at kunne videreføre ansættelsen af Lotte.

Jane vender efter barsel tilbage i børnehaven efter sommerferien, og Dorthe og Anja kommer til at indgå i 0. klasse sammen med Helle.

Bestyrelsen har ansat Beate Paul og Casper Linneberg som nye lærere på skolen.

Foran os ligger der nu et stort arbejde i at få lavet en god planlægning af næste skoleår.

En vellykket fagfordeling er overstået, og på det grundlag skal der lægges et skema for det kommende år.

Når dette arbejde er fuldført vil vi kunne melde ud, hvilke lærere, der skal have hvilke klasser til hvilke fag.

Vi er fulde af fortrøstning. Det er gode folk, der forlader os, men det er også gode folk, som vi skal tage imod i den kommende tid.

Vi håber, at I vil hilse pænt af med dem, der forlader os, og ligesom vi, sige dem pænt tak for deres indsats på Uhre Friskole.

Hver især har de ydet en ekstraordinær indsats, som de kan være stolte af. Og hver især har de været med til at kendetegne Uhre Friskole.

Ligeledes håber vi, at I vil tage rigtig godt imod de nye, der om lidt bliver vores nye kolleger.

Og husk, at en skole aldrig fungerer bedre end de voksne, der arbejder på den.

Jeg siger hvert år til jer forældre: ”I er vores vigtigste ambassadører.” For det er I. Lad os sammen gøre en god skole endnu bedre.

Vi vil fortsat yde vort bedste for at indfri de forventninger, I måtte have til os om at være et godt lære- og værested for jeres børn.

Tak til alle øvrige, der kerer sig om og viser interesse for Uhre Friskole. Tak til sponsorerne.

Tak til jer alle fordi I bidrog til fejringen af min 60 års fødselsdag. Det blev nogle uforglemmelige dage for mig og min familie.

Tak for ordet.